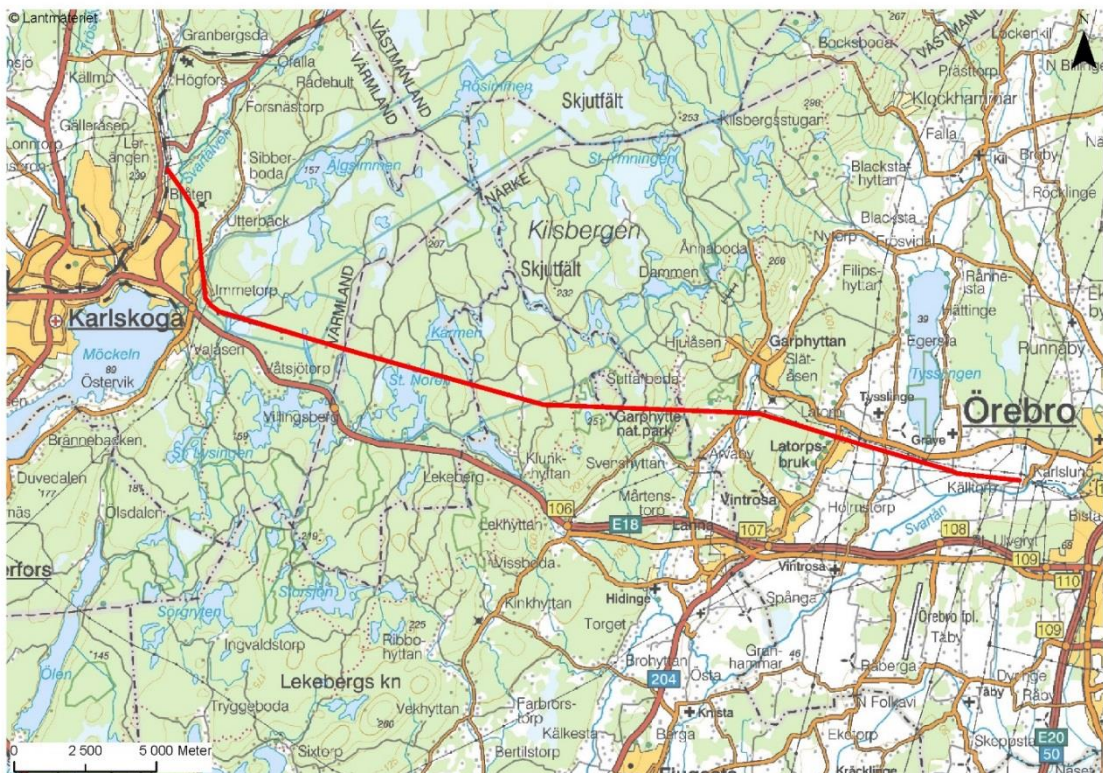

Ombyggnation av befintlig 145 kV kraftledning L1 mellan Lindbacka och Bäck i Örebro, Karlskoga och Lekeberg kommuner i Örebro län

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Ansökan om nätkoncession för linje

Oktober 2017

Projektorganisation

Ellevio AB
115 77 Stockholm

Telefonväxel: 08-606 00 00
Org.nr: 556037-7326

Projektledare: Lars-Eric Johansson
Tillståndsfrågor: Karin Klartell (Sweco)

Samrådsredogörelse

Rejlers Sverige AB
Fålhagsleden 61, 753 23 Uppsala
www.rejlers.se

Uppdragsledare: Greta Lindberg
Handläggare: Greta Lindberg

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
2	Samrådets genomförande	4
2.1	Förordad sträcka	5
3	Yttranden och bemötanden	5
3.1	Länsstyrelse och kommuner	5
3.2	Övriga myndigheter	7
3.3	Organisationer	10
3.4	Företag	10
3.5	Fastighetsägare och allmänhet	12

1 Inledning

Syftet med föreliggande samrådsredogörelse är att sammanfatta samtliga yttranden från myndigheter, organisationer, företag, fastighetsägare och övriga berörda som inkommit under genomfört samråd. Ellevio bemöter de inkomna synpunkterna i denna samrådsredogörelse.

Samrådsredogörelsen kommer att utgöra en bilaga till miljökonsekvensbeskrivningen som i sin tur utgör en del av koncessionsansökan.

2 Samrådets genomförande

Inför planerad ombyggnation genomförde Ellevio ett samråd enligt 12 kapitlet 6 § miljöbalken. Samrådet pågick från november till december 2015. Förutom Länsstyrelsen i Örebro län fick även Örebro, Karlskoga och Lekebergs kommuner samt Skogsstyrelsen ta del av samrådshandlingarna. Efter genomfört samråd enligt ovan påbörjades projektering och i samband med detta bedömde Ellevio att de planerade åtgärderna på ledningen skulle bli så omfattande att en ny ansökan om nätkoncession för linje (tillstånd) behöver sökas. Samråd i enlighet med bestämmelserna i miljöbalken 6 kapitlet 4 § har därefter genomförts under perioden juli till september 2017.

Vid samrådet har samrådsparterna fått möjlighet att framföra synpunkter och ge information eller kunskap som kan ha betydelse för projektet. Samråd med berörda fastighetsägare, närboende, Länsstyrelsen i Örebro län, Örebro, Karlskoga och Lekebergs kommuner och övriga berörda myndigheter som kan antas bli särskilt berörda har skett genom utskick av samrådsunderlag. För komplett sändlista se Tabell 1 nedan. Allmänheten informerades via annons i tidning (Nerikes Allehanda och Karlskoga Tidning och Karlskoga-Kuriren) den 15 juli 2017.

Tabell 1. Samrådsparter i föreliggande samråd.

Länsstyrelsen Örebro län
Örebro kommun
Karlskoga kommun
Lekeberg kommun
Skogsstyrelsen
Elsäkerhetsverket
Försvarsmakten
Fortifikationsverket
FRA (Försvarets Radioanstalt)
Skanova, Elskyddsärenden
Folkhälsomyndigheten
Trafikverket
Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB)
Post och Telestyrelsen (PTS)
Sveriges Geologiska Undersökning
Rikspolisstyrelsen
LRF

Svenska kraftnät
Närkes ornitologiska förening
Fastighetsägare, närboende, verksamhetsutövare, föreningar

2.1 Förordad sträcka

Efter genomfört samråd har Ellevio sammanställt samtliga inkomna yttranden, synpunkter och förslag och valt att förorda det alternativ som presenterades som alternativ 1 i samrådet. En ombyggnation enligt alternativ 1 innebär att ledningen uppförs i befintlig ledningsgata. Ellevio bedömer att det förordade alternativet innebär minst påverkan på natur- och kulturmiljö, för landskapsbilden, för boende i området och på pågående och planerad markanvändning.

Samtliga fastighetsägare och närboende som ingått i samrådsgruppen vid samrådet har erhållit skriftlig information om Ellevios val av förordad sträcka.

3 Yttranden och bemötanden

3.1 Länsstyrelse och kommuner

3.1.1 Länsstyrelsen i Örebro län

Länsstyrelsen anser inte att det finns några skäl för att utreda alternativa sträckningar. För att behålla bl.a. orörda natur- och kulturmiljövärden, bevara riksintressen för friluftsliv och kulturmiljövårds karaktär och värden bör den bästa lösningen vara att förnya den befintliga kraftledningen i dess nuvarande sträckning. De alternativa sträckningarna innebär till stor del exploatering av orörd mark.

Alla alternativ berör riksintresset för friluftsliv- Kilsbergen och alternativ 3 berör även ett riksintresse för friluftsliv – Södra Kilsbergen. I värdebeskrivningar för riksintressena står att en förutsättning för bevarande är att bibehålla områdets karaktär som relativt ostört vildmarksområde och att det därför är väsentligt att området värnas från större infrastrukturengrepp, som t.ex. kraftledningar. Därför bör inte orörd mark tas i anspråk.

Längs den befintliga kraftledningen finns kända fornlämningar som är skyddade enligt kulturmiljölagen (1988:950), vilket innebär att det är förbjudet att utan tillstånd av länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning. Länsstyrelsen bedömer att planerade arbeten bör kunna utföras utan att fornlämningar riskerar att skadas. Om skador eller ingrepp i fornlämningar inte kan undvikas ska ansökan om tillstånd lämnas in till länsstyrelsen.

De två alternativa sträckorna kommer att beröra flera fornlämningar som är kända och för att utföra mer ingrepp inom eller i närheten av dessa krävs tillstånd enligt kulturmiljölagen. Länsstyrelsen menar även att det även kan förekomma okända fornlämningar inom området och att en arkeologisk utredning behöver utföras. Om fornlämningar då påträffas så kan tillstånd till ingrepp komma att krävas och även dessa kan komma att villkoras med krav på arkeologiska undersökningar.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1. Skadeförebyggande åtgärder för att undvika påverkan på fornlämningar kommer tas upp i kommande miljökonsekvensbeskrivning. Om skador eller ingrepp i fornlämningar inte kan undvikas kommer ansökan om tillstånd lämnas in till länsstyrelsen.

Anmälan kommer även att ske till länsstyrelsen om tidigare ej kända fornlämningar påträffas i samband med anläggandet av den nya ledningen.

3.1.2 Örebro kommun

Örebro kommun har inget att erinra mot en ombyggnation av kraftledningen i befintlig sträckning, vilket de generellt ser som bättre än att skapa en ny ledningssträckning. De påpekar att stor försiktighet måste iaktas där markarbeten i naturreservaten och Natura 2000-området Latorpsängarna ska göras. Vid grävningsarbeten för nya stolpar bör olika markskikt hållas tydligt separerade så att ytlager sedan kan läggas tillbaka intakta. Detta för att inte riskera att värdefull flora kommer till skada.

Ellevios bemötande

Stor försiktighet kommer att iaktas vid markarbeten inom Latorpsängarna. Ellevio kommer att utföra grävningsarbetena enligt Örebro kommuns rekommendationer.

3.1.3 Karlskoga kommun

Karlskoga kommun skriver att det ur naturvårdsavseende för kommunens räkning är mest lämpligt att använda alternativ 1, det vill säga ombyggnation i befintlig sträckning. Detta för att undvika ytterligare markintrång i skogsmark med hög andel registrerade sumpskogs-, nyckelbiotops- och naturvärdesobjekt, inklusive passage över det nationellt värdefulla vattendraget Imälven. Nuvarande ledningssträckning löper i kant med det kommunala naturreservatet Torkesviken som är ett naturreservat som utöver att ha höga sociala värden som upplevelse- och motionsområde även innehar mycket hög biologisk mångfald. Naturreservatets biologiska värde är i stor utsträckning kopplat till den höga andelen död ved som finns i området. Alla träd som av säkerhetsskäl behöver fällas inom naturreservatet ska i så stor utsträckning som möjligt lämnas kvar att få multna ned som död ved. Torkesviken används året om som ett populärt besöksområde bland annat för orientering och naturstudier av närliggande förskolor och skolor. Kommunen ser av den anledningen att det inför ombyggnationen gärna får skyltas vid naturreservatets entréavla att farlig verksamhet kommer att ske i anslutning till naturreservatet och dess motionsspår. Detta för att minimera risk att besökare vistas i närheten av maskiner och annan farlig verksamhet.

Karlskoga kommun vill göra ledningsägaren uppmärksam på att det i denna kraftledningsgata inom Karlskoga kommun finns ett stort problem med att den invasiva och giftiga arten jättebjörnloka *Heracleum mantegazzianum* sprider ut sig i stora bestånd. Detta påverkar både ledningsgatornas möjlighet att fungera som livsrum för hävdberoende växt- och djurarter likväl som spridningskorridor för hotade arter vilket samrådshandlingen nämner som kraftledningsgators positiva egenskaper för biologisk mångfald. För att kraftledningsgatorna ska kunna fungera som livsrum för hävdgynnade arter eller som spridningskorridorer är det önskvärt att skötsel av dem anpassas för detta genom att nedtaget sly inte tillåts ligga som en tjock matta över hela kraftledningsgatan utan i rimlig omfattning tas bort eller samlas i högar.

Alternativen 2 och 3 anser Karlskoga kommun, förutom de ur naturvårdshänseende framförda synpunkterna, vara helt olämpliga då de korsar de båda skjutfälten på ett sätt som kraftigt

påverkar verksamheten där. Eftersom huvudmännen förutsätts ha beskrivit konsekvenserna av dessa både alternativ utvecklas inte ståndpunkten ytterligare i kommunens yttrande.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

I och med att aktuell ledning ligger längst österut i befintlig ledningsgata så kommer inget intrång att ske i Torskevikens naturreservat, d.v.s. ingen avverkning eller några andra arbeten kommer ske i naturreservatet. Ellevio bedömer att ingen skyltning i reservatet därmed är nödvändig.

Kraftledningars bidrag till biologisk mångfald uppkommer i huvudsak där ledningen sträcker sig över gräsmarker där det knappt växer någon sly. Det blir alltså sällan fråga om någon tjock matta av nedtaget sly i dessa områden. På de platser där det uppstår mycket nedtaget sly (vid de återkommande röjningarna) är det med andra ord huvudsakligen inte naturvårdsmässigt intressant att dra ihop röjningsresterna. Det är därtill mycket kostsamt att dra ihop röjningsrester. Mot bakgrund av detta avses röjningsrester längs ledningen att hanteras på samma sätt som idag.

3.1.4 Lekebergs kommun

Lekebergs kommun avstår från att yttra sig.

3.2 Övriga myndigheter

3.2.1 Försvarsmakten, beteckning FM2017-15677:4

Försvarsmakten skriver att Villingsbergs skjutfält är beläget ca 10 km öster om Karlskoga och utgör riksintresse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap 9 § miljöbalken. Skjutfältet gränsar till Bofors skjutfält och de båda fälten samutnyttjas som riskområde vid vissa skjutningar. Vissa av de övningar som här genomförs kan enbart genomföras på särskilt anordnad mark som fritt kan disponeras av Försvarsmakten.

Försvarsmakten konstaterar att både alternativ 1 samt alternativ 2 är belägna inom gränsen för Villingsbergs skjutfält. Beträffande en ombyggnation av befintlig ledning (alternativ 1) har Försvarsmakten inget att erinra under förutsättning att ny ledning inte blir högre eller tar mer mark i anspråk än den nuvarande. Försvarsmakten påpekar dock att befintligt ledningsområde är belägen inom skjutfältets riskområde varför det inte är en obetydlig risk att det finns oexploderad ammunition (OXA) i eller på marken. Detta innebär en direkt risk vid grävningar och markarbeten.

Alternativ 2 går genom ett befintligt målområde för Villingsbergs skjutfält och en kraftledning enligt föreslagen draging skulle medföra påtaglig skada på riksintresse för totalförsvarets militära del. Avslutningsvis meddelar Försvarsmakten att de under inga omständigheter kan acceptera en sådan åtgärd och motsätter sig detta förslag. Vidare finns det inom detta område stora mängder OXA som en följd av den verksamhet som bedrivs på skjutfältet.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

Genom skjutfältet kommer den ombyggda ledningen inte vara högre än befintlig ledning. Ny mark kommer inte att behöva tas i anspråk.

Gällande den oexploaterade ammunitionen så kommer Ellevio se till att en utredning görs på de platser där grävning (eller andra markarbeten) blir aktuell för ombyggnationen av ledningen inom berört riskområde. Utredningen kommer att genomföras av någon med expertis inom området.

3.2.2 Fortifikationsverket

I Fortifikationsverkets yttrande framgår att alternativ 2 är högst olämpligt eftersom det sträcker sig rakt igenom skjutfältet i ett befintligt målområde, vilket skulle ge stora konsekvenser för nyttjandet av fältet. Dessutom finns det stora mängder oexploderad ammunition där. Avslutningsvis framför Fortifikationsverket att de även har synpunkter på den befintliga dragningen men att Försvarmakten kommer förtydliga yttrandet eftersom det är deras verksamhet och riksintresse som drabbas mest.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.2.3 Elsäkerhetsverket

Elsäkerhetsverket har i dagsläget inget att tillägga i detta ärende. Verket låter meddela att de avvaktar med att yttra sig tills de erhåller koncessionsremissen från Energimarknadsinspektionen.

3.2.4 Skogsstyrelsen, 2017/2109

Skogsstyrelsen framför att utföraren bör minimera påverkan så mycket som möjligt om det blir nödvändigt att utföra åtgärder i nyckelbiotoper eller objekt med naturvärden. Arbetsområdets bredd bör i dessa områden minska till ett absolut minimum. Alla träd som kapas eller fälls, undantaget om det är barrvirke och mängden överstiger 5m³sk/ha, lämnas i biotoperna.

Ellevios bemötande

Ellevio noterar Skogsstyrelsens synpunkter. Skadeförebyggande åtgärder för att minimera påverkan på identifierade naturmiljöintressen kommer tas upp i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

3.2.5 Svenska kraftnät

Den aktuella ledningen korsar och går delvis parallellt med två 400 kV-ledningar tillhörande Svenska kraftnät. Såsom anges i samrådsunderlaget går befintlig sträckning (alt 1) och alternativ 3 även in mot Lindbacka station parallellt med Svenska kraftnäts planerade nya ledning mellan Lindbacka och Östansjö. Sträckningsalternativ 2 passerar Svenska kraftnäts nya stamnätsstation Karlslund och går parallellt med Svenska kraftnäts 400 och 220 kV ledningar mellan Karlslund och Lindbacka som för närvarande är föremål för ombyggnation.

Svenska kraftnät har ledningsrätt för kraftledningarna som är av betydelse för rikets elförsörjning. Ledningsrätten innebär att åtgärder/verksamhet som på något sätt inskränker Svenska kraftnäts verksamhet, inte får vidtas på fastighet som belastas av ledningsrätten.

Alla kraftledningar som drivs och förvaltas av Svenska kraftnät har underjordiska installationer.

Svenska kraftnät redovisar i sitt yttrande sina krav för förläggning av friledningar som går parallellt med eller som korsar deras ledningar.

Svenska kraftnät noterar att deras station Karlslund och ombyggnationen Karlslund-Lindbacka inte omnämns i samrådsunderlaget. Svenska kraftnät vill uppmärksamma på dessa pågående

projekt och förutsätter en fortlöpande kontakt och dialog med Ellevio avseende eventuella beröringspunkter mellan den aktuella ledningen och Svenska kraftnäts anläggningar/verksamhet i området.

Så länge Svenska kraftnäts rekommendationer beaktas samt att planering och projektering sker i samarbete med Svenska kraftnät, har de inga invändningar mot aktuell ledning.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1. Ellevio noterar Svenska kraftnäts planer i området och kommer att ta upp de planer som berörs i kommande miljökonsekvensbeskrivning för planerad ombyggnation av 145 kV ledningen. Fortlöpande kontakter kommer att föras med Svenska kraftnät.

3.2.6 Trafikverket

Trafikverket tar inte ställning till lokaliseringen av ledningen men vill uppmärksamma att avtal krävs med Trafikverket vid nydragning av en ledning eller vid arbete på en redan dragen ledning inom vägområdet eller i anslutning till järnvägen.

Ellevios bemötande

Om de planerade ombyggnationsarbetena leder till att ny dragning av ledning görs inom vägområden eller över järnväg kommer korsningsavtal att tecknas med Trafikverket.

3.2.7 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

MSB avstår från att yttra sig.

3.2.8 Folkhälsomyndigheten

Folkhälsomyndigheten informerar om att de är en nationell myndighet och utgör inte en instans för samråd gällande regionala och lokala planfrågor, t.ex. översikts- och detaljplaner. Myndigheten lämnar därför remissen utan åtgärd.

3.2.9 Sveriges geologiska undersökning (SGU)

SGU informerar om att oavsett vilket stråk som väljs så passeras en eller flera grundvattenförekomster. Entreprenören måste vidta säkerhetsåtgärder vid schaktningsarbeten för att säkerställa att skyddet för grundvattnet bibehålls. SGU anser att det kan vara lämpligt att använda stolpar av stål eller kompositmaterial vid dessa passager. SGU har inget att erinra mot en ombyggnad och då alla de presenterade stråken löper över grundvattenmagasin så avstår de från att förorda något av dem.

Ellevios bemötande

Ellevio konstaterar att grundvattenförekomster berörs längs en sträcka av ca 10 km längs förordad sträckning, från Lindbacka och västerut.

Inför entreprenaden upprättas en genomförandebeskrivning och en projektspecifik miljöplan som tillhandahålls entreprenören innan arbetena påbörjas. I genomförandebeskrivningen styrs bl.a. vilka åtgärder som ska vidtas vid känsliga passager, m.m. Grundvattenförekomster kommer att ingå i miljöplanen. Absorberande material skall alltid finnas i körbara fordon som snabbt kan läggas ut på marken vid eventuellt läckage. Använda absorberingsmaterial skall läggas i täta kärl och bortforslas utan dröjsmål.

Planeringsförutsättningarna i aktuellt projekt är att använda kreosotimpregnerade stolpar. Nya stolpar kommer ej att placeras i sjöar eller direkt i vattendrag. PAH (polycyclic aromatic

hydrocarbons) där kreosot ingår binds starkt till organiskt material och i fältstudier har det visats att utlakning och spridning av kreosot är mycket begränsat. Enligt en rapport från Statens Geotekniska Institut finns inga studier som tyder på att PAH når mer än en halvmeter ut från och ned under träet. (<http://www.swedgeo.se/globalassets/publikationer/varia/pdf/sgi-v581.pdf>)

3.3 Organisationer

3.3.1 Jägarförbundet Karlskoga-Degerfors

Förbundet ser inte hinder ur jaktlig synpunkt.

3.3.2 Närkes ornitologiska förening (NOF)

NOF anser att alla större elledningar bör dras med försiktighet eftersom det innebär ett väsentligt ingrepp i miljön, såväl för naturupplevelser och fågellivet. De anser att alternativ 1 är att föredra eftersom ingreppen i naturen då blir så små som möjligt. De påpekar att sträckan mellan Lindbacka och Latorp är en plats där många fåglar sträcker förbi, inte minst svanar och gäss. Bland annat sträcker cirka 25000 sångsvanar förbi under våren. Det är framförallt mycket viktigt att längs denna sträcka sätta upp markeringar på ledningarna så att de stora fåglarna ser dessa bättre.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

Söder om Tysslingen finns sammanlagt fem ledningar, varav två utgörs av Svenska kraftnäts 400 kV ledningar (högre stolpar). Ellevio ställer sig tveksam till nyttan med hindermarkörer på aktuell ledning längs denna delsträcka.

Ifall det skulle konstateras att problem föreligger, med flera dödsfall till följd av kollision med ledningen, bedömer Ellevio att det finns skäl att sätta upp hindermarkörer på sträckan mellan de korsande 400 kV ledningarna vid Latorp och vinkelstolpen öster om Latorp. Ellevio har dock inte uppmärksammat att detta skulle vara ett problem.

3.3.3 Västra Runnaby Stug- och vägförening

Föreningen motsätter sig en utökad ledningsgata genom området Västra Runnaby enligt stråkalternativ två. Det skulle vara negativt för de boende och Örebroare som rör sig i skogen och naturen i området. Enligt föreningen växer bostadsområdet med fler familjer och naturen är en viktig del i områdets karaktär. Som det ser ut idag i den befintliga ledningsgatan är det inte möjligt att röra sig i den, mycket på grund av tät tillväxt och stundvis avverkad sly som ligger kvar. Föreningen menar att områdets tillgänglighet påverkas negativt av ledningsgatan, i jämförelse med annan skog.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.4 Företag

3.4.1 Bofors Test Center (BTC)

Att dra en kraftledning tvärs över skjutfälten enligt alternativ 2 är på inget vis förenligt med den verksamhet som Bofors Test Center bedriver. Bofors skjutfält är riksintresse för industriproduktion och Villingeberg är riksintresse för totalförsvaret. Verksamhetsutövarna

(Saab Bofors Test Center och Försvarsmakten) kommer att sätta sig på tvären till högsta instans. BTC råd är att stryka alternativet redan på detta stadium (stråksamrådsskedet).

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.4.2 Linde Energi AB

Linde Energi AB förordar alternativ 1 och har inget att erinra om denna ledningsdragning.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.4.3 Tele2

Tele2 Sverige AB har inget att erinra mot någon av sträckningarna men ser helst att sträckningen följer någon av de ledningar som är befintliga.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.4.4 E.ON Elnät Sverige AB

E.ON Elnät Sverige AB har studerat de inkomna remisshandlingarna och har inget att erinra mot föreslagna sträckningar. En förutsättning är att eventuella isoleringsåtgärder som kan komma att krävas i deras lokalnät bekostas av Ellevio.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1. Eventuella isoleringsåtgärder kommer att bekostas av Ellevio.

3.4.5 Skanova AB

Skanova elskyddsärenden förordar befintlig ledningssträckning då den påverkar telenätet minst. Då linarean kommer att öka och möjliggöra högre laster på ledningen i framtiden ber de om uppgifter på jordfelsströmmar så att de kan kontrollera om telenätet utsätts för överspänningar på grund av induktion vid jordfel.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1. Uppgifter om jordfelsströmmar kommer att lämnas till Skanova.

3.4.6 Telia Sverige Net Fastigheter AB (TSNFAB)

TSNFAB är ägare av flera anläggningar i området vilka kan komma att påverkas av de planerade åtgärderna. De förordar alternativet att behålla befintlig sträckning. Eftersom exakta avstånd mellan telestationer och kraftledning inte framgår från bifogad översiktskarta, förutsätter TSNFAB att ytterligare information och möjlighet att yttra sig ges i god tid från Ellevio innan ytterligare åtgärder sker i ärendet när den slutliga sträckningen är bestämd. De förutsätter att inga förändringar företas som kan påverka TSNFAB:s byggnader och utrustning. Om förändringar sker ska Ellevio eller exploitören klargjort vem som ska stå för kostnaderna samt att dessa säkras upp via avtalsförbindelse. TSNFAB förutsätter slutligen att sökanden svarar för samtliga kostnader som kan uppkomma för TSNFAB till följd av den planerade kraftledningen. Skanova AB bör också få möjlighet att uttala sig i ärendet gällande de ledningar/kabelstråk som finns i området.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1. Samtliga ägare av anläggningar som kan komma att beröras av ombyggnationen kommer att kontaktas vid projektering av den nya ledningen.

3.5 Fastighetsägare och allmänhet

3.5.1 Fastighetsägare, Eker 14:149 i Örebro kommun

Fastighetsägare har genom ombud (Hushållningssällskapet) framfört att ett genomförande av stråkalternativ 3 innebär att fastighetsägaren blir av med en del av sin mark vilket inte är önskvärt då lantbruk bedrivs på fastigheten.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.5.2 Fastighetsägare, Eker 14:298 i Örebro kommun

Berörda fastighetsägare har idag en kraftledningsgata som angränsar till sitt bostadsområde och menar att en utbyggnad skulle påverka hela området negativt inklusive deras naturområde. Runnaby som från början var ett fritidsområde har med tiden ändrat karaktär och vuxit fram till ett fantastiskt villaområde som det nyss genomförts satsningar på från Örebro kommun med kommunala VA-anslutningar. Nya tomter har sålts och det pågår flera projekt med fritidshus som rivs och nya villor kommer upp. Karlslunds motionsspår, som är mycket populärt, slingrar sig runt i området. Fastighetsägarna anser att om den nya ledningen skulle gå genom Runnaby skulle många fastighetsägare få negativa konsekvenser, sämre prisbild på befintliga fastigheter och intresset att fortsätta satsa på nya tomter skulle försämrats och på vissa adresser helt avta.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.5.3 Fastighetsägare, Gräve 7:8-9 i Örebro kommun

Fastighetsägaren framför i sitt yttrande att det för närvarande byggs en 400/200 kV ledning i anslutning till hans fastigheter. På berörda fastigheter finns redan en dubbelledning. Fastighetsägaren vill ej ha ytterligare ledningar i närheten och är helt emot stråkalternativ 2.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.5.4 Fastighetsägare, Kartorp 1:21 i Örebro kommun

Fastighetsägaren anser att i samband med byte av stolpar är det bättre att uppföra den nya ledningen längs en annan sträcka. Ledningen passerar idag alldeles norr om bostadshuset (och helt nära ekonomibyggnader).

Ellevios bemötande

Efter genomfört samråd har Ellevio sammanställt samtliga inkomna yttranden, synpunkter och förslag och valt att förorda att ledningen uppförs i befintlig ledningsgata. Ellevio bedömer att det förordade alternativet totalt sett innebär minst påverkan på natur- och kulturmiljö, för landskapsbild, för boende i området och på pågående och planerad markanvändning.

Ellevio konstaterar att befintlig ledning sträcker sig förbi bostadshuset på ett avstånd av ca 130 meter.

3.5.5 Fastighetsägare, Rånnesta 2:5 i Örebro kommun

Berörda fastighetsägare anser att det är lämpligast att utnyttja befintlig sträckning vid ombyggnationen med anledning av att:

- Det finns parallellgående ledningar på sträckan och därmed möjlighet till nödvändiga transporter under ombyggnationen samt en gemensam underhållsväg.
- Det kommer även fortsättningsvis framöver att finnas andra ledningar längs med befintlig ledningssträcka och det blir inte bättre/vackrare med ytterligare en linjesträckning vare sig om den går i krokar norr eller söder om befintlig.
- Befintlig ledning har funnits på sträckningen sedan mer än 60 år. Praktiskt taget alla som bor inom synhåll för ledningen har fötts i, flyttat till eller köpt sin fastighet i medvetande om att ledningen finns där.
- Den befintliga sträckningen är den klart kortaste och därmed det billigaste alternativet.

Fastighetsägarna har lagt ner mycket tid på att plantera ädellövträd i området och ett uppförande av ledning inom stråkalternativ 2 skulle hota trädplanteringen. Vidare menar fastighetsägarna att det finns ett pedagogiskt syfte med trädplanteringen då nutidens barn inte kan se skillnad på olika lövträd.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.5.6 Fastighetsägare, Södra Valla 1:18, 1:23-24, 1:36 i Örebro kommun

Fastighetsägaren konstaterar att ett genomförande av stråkalternativ 3 innebär att den nya ledningen kommer att passera i anslutning till dennes fastighet. På fastigheten bedrivs idag ridskola där det varje vecka rider ca 150 elever, främst barn och ungdomar. På angränsande fastighet sträcker sig en stor elledning som går genom beteshagar och om fastighetsägaren där tar i en häst så får både häst och fastighetsägaren stötar. Fastighetsägaren är orolig för att en tillkommande ledning, som kommer uppföras på den enda vägen ut från fastigheten och där flera lekgrupper passerar varje vecka, kan innebära att ryttarekipage får stötar vilket kan orsaka stora skador på såväl ryttare som häst.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.5.7 Fastighetsägare, Lekhyttan 4:22 i Lekebergs kommun

Fastighetsägarna motsätter sig ett genomförande av alternativ 3 med anledning av att fastighetsägaren bor och äger mark i och i nära anslutning till alternativet.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.5.8 Fastighetsägare, Eker 14:51 m fl. fastigheter i Örebro kommun

Fastighetsägarna motsätter sig kraftigt att ledningen skall dras fram över fastigheten enligt alternativ 2. När 400 kV ledningen uppfördes mellan den befintliga gamla ledningen och fastighetens garage/ladugårdsbyggnad fick taket jordas för att inte bli strömförande. Att nu föreslå att uppföra ytterligare en ledning närmare bostadshuset, trädgård, snickarbod, bastu och andra uthus skulle försämra levnadskvaliteten markant samt försämra eventuella framtida försäljningsmöjligheter.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.5.9 Fastighetsägare, Eker 14:31 och 14:71 i Örebro kommun

Fastighetsägaren protesterar mot att ytterligare kraftledning byggs i anslutning till marken och nära boendet.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.5.10 Fastighetsägare Eker 14:31 och 14:70 i Örebro kommun

Som markägare och boende i Ekersby vill fastighetsägaren med kraft invända mot stråkförslag 2.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.5.11 Fastighetsägare, Frösvidal 2:5 i Örebro kommun

Fastighetsägarna framför följande i sitt yttrande:

- Att placera ledning på fälten norr om deras gård skulle allvarlig försvåra brukandet av deras ägor där odling av färdiggräsmatta görs, en gröda av högt värde. Att ha en massa stolpar i dessa fält skulle vara förödande för produktionen.
- Ledningen passerar mark med höga naturvärden.
- Ledningen passerar rakt över 4 hus som fastighetsägaren hyr ut. Dessa hus blir omöjliga att hyra ut med en stor kraftledning rakt över.
- Området i Kilsbergen ovanför Frösvidal och upp mot Ånnaboda är riksintresse för naturvård och riksintresse för friluftsliv.

Slutligen framför fastighetsägarna att de överhuvudtaget inte kan tänka sig ett genomförande av alternativ 2, samt att de inte kan se varför man inte ska använda befintlig ledningsdragning.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.5.12 Fastighetsägare, Lekhyttan 3:7 i Lekebergs kommun

Berörd fastighetsägare informerar om att den föreslagna dragningen går rakt över den absolut mest produktiva marken på fastigheten. Medelhöjden vid slutavverkningsfärdigt skogsbestånd är 32 meter vilket betyder att de längsta exemplaren når uppåt 40 meter vilket fastighetsägaren antar kräver extra breda ledningsgator.

Om Ellevio väljer alternativ 3 föreslår fastighetsägaren en alternativ dragning (karta har bifogats). Ledningen skulle enligt alternativet sträcka sig över produktiv skogsmark med betydligt lägre bonitet. Fastighetsägaren meddelar vidare att deras egen väg på fastigheten skulle underlätta ett sådant bygge då den är byggd att klara fullstora timmerbilar med släp året runt utom under tjällossning.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.5.13 Fastighetsägare, Lekhyttan 4:12 & 4:17 i Lekebergs kommun

Stråk 3 kan komma att beröra deras fastigheter och om det skulle bli aktuellt att uppföra ledningen inom stråk 3 förespråkar fastighetsägarna försiktighetsprincipen och att åtgärder vidtas så att påverkan från kraftledningens magnetfält understiger rekommenderade maxvärden. Fastighetsägarna anser också att en eventuell kraftledning inte ska byggas så att marknadsvärdet på fastigheten påverkas negativt. Förutom detta noterar fastighetsägarna att flera kultur och naturvärden kan komma att påverkas vid ett förverkligande av alternativ 3.

Avslutningsvis framför fastighetsägarna att de förespråkar alternativ 1 då det redan finns en ledning på den sträckan och att en utbyggnad på befintlig sträcka torde göra minst negativ påverkan.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.5.14 Fastighetsägare till Utterbäck 1:44, 1:56, 1:58, 1:31 och 1:108 samt Brickegården 6:101-103, Karlskoga kommun

I ett gemensamt yttrande framför fastighetsägarna att de motsätter sig en ombyggnad enligt alternativ 2. På flertalet av fastigheterna bedrivs jord- och skogsverksamhet på förhållandevis små skiften. En sträckning av elledning inom alternativ 2 skulle komma att drabba fastigheterna hårt genom att möjligheterna till framtida inkomster från fastigheterna till stor del försvinner.

På fastigheterna bedrivs dessutom hästhållning utifrån särskilda bestämmelser om djurhållning utifrån tillstånd av Länsstyrelsen. Ett genomförande av alternativ två skulle kunna innebära att hästhållningen inte kan fortsätta.

Fastighetsägarna menar att en sträckning enligt alternativ två skär genom fastigheterna på ett sådant sätt att möjligheten att använda fastigheterna som tomtmark kommer att inskränkas. Befintliga boenden och pågående verksamheter som bedrivs på fastigheterna påverkas. Dessutom skulle ett genomförande av alternativ 2 utgöra ett förfulande inslag som i sig starkt skulle påverka marknadsvärdena på fastigheten.

Avslutningsvis skriver fastighetsägarna att om alternativ 1 förskjuts parallellt nordost jämfört med nuvarande dragning kommer möjligheten till boende och den hästhållning som bedrivs på fastigheterna Brickegården 6:101 resp. 6:102 att påverkas.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1. Ledningen kommer att byggas om i befintlig ledningsgata.

3.5.15 Fastighetsägare, Västra Göksvala 1:14 i Lekebergs kommun

Fastighetsägarna framför att de tycker att den nuvarande dragningen måste vara det självklara valet. Fastighetsägaren ifrågasätter varför ny mark ska tas i anspråk och göra miljöpåverkan på nya områden. Då det inte bildas ny åkermark måste vi värna om den befintliga precis lika mycket som specifika områden som Naturreservat och Natura 2000-områden.

Alternativ 3 som berör fastighetsägarna, är det mest olämpliga alternativet. Vid alternativets början finns ett tilltäckt vattenskyddsområde. Alternativet passerar dessutom lika många bostäder som det nuvarande alternativet. Avslutningsvis konstaterar fastighetsägaren att samhällsekonomiskt kan det inte vara rimligt att gå långa omvägar för att undvika naturreservat.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.5.16 Fastighetsägare, Stora Valla 1:9 i Örebro kommun

Fastighetsägarna anser att den befintliga ledningen, alternativ 1, har gjort sitt avtryck i landskapet och bör behållas och anpassas. Närheten till bostadshus erhålls i samtliga alternativ och naturreservaten har bildats efter ledningens tillkomst och ledningens närvaro ska då accepteras i dessa.

Alternativ 2 kan utgöra en fara för t.ex. svanar och gäss som flyger ut från Tysslingesjön.

Alternativ 3 bör inte vara ett alternativ pga. närhet till befintliga och planerade bostäder. Alternativet innebär också en fara för fåglar som på våren flyger till Tysslingesjön i stora mängder. Vidare berör stråket Svartåns tillrinningsområde som utgör Örebros enda råvattentäkt för dricksvatten. Handlingar till vattenskydd har lämnats till länsstyrelsen enligt fastighetsägare. Anläggningsarbeten och framtida underhåll belastar vattnet med risk för utsläpp vid arbeten samt kontaminering av vattnet från rostskydd och impregneringsvätska.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.5.17 Fastighetsägare, Eker 14:278 i Örebro kommun

Fastighetsägaren anser att alternativ 1 är det billigaste och enklaste alternativet.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.5.18 Fastighetsägare, Eker 14:295 i Örebro kommun

Fastighetsägaren motsätter sig en utökad ledningsgata genom området Västra Runnaby. Det skulle vara negativt för de boende och Örebroare som rör sig i skogen och naturen i området. Enligt fastighetsägaren växer bostadsområdet med fler familjer och naturen är en viktig del i områdets karaktär. Som det ser ut idag i den befintliga ledningsgatan är det inte möjligt att röra sig i den, mycket på grund av tät tillväxt och stundvis avverkad sly som ligger kvar. Fastighetsägaren menar att områdets tillgänglighet påverkas negativt av ledningsgatan, i jämförelse med annan skog.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.5.19 Fastighetsägare, Eker 14:354 i Örebro kommun

Fastighetsägarna motsätter sig starkt en ombyggnad enligt alternativ 2 då de drabbas hårt av det alternativet. När fastighetsägarna köpte fastigheten var avståndet till en eventuell kraftledning ett av de viktigaste kriterierna för dem. De har en stark oro för ökad risk för olika typer av cancer. Fyra personer i närmsta familjen är redan idag drabbade av cancer och familjen har en stark strävan att leva i en så bra miljö som möjligt, med bland annat reducerad strålning i hemmet. En stark oro finns även för att kombinationen av exponering av tungmetaller och kraftledning ökar risken för cancer. Fastighetsägarna har haft problem med tungmetaller i deras egenborrhade brunn och en kraftledning skulle öka risken för cancer.

Vidare menar fastighetsägarna att hus som ligger nära kraftledningar är extremt svårsålda och minskar drastiskt i värde. Forskning gjord av Kungliga Tekniska högskolan i samarbete med

Lantmäteriet har visat att värdeminskningen vid en försäljning kan bli så hög som mellan 1,5-2 miljoner. Fastighetsägarna vet ett tydligt exempel på detta i Ekersby, där ett nytt fint hus inte blir sålt på grund av att det ligger för nära en kraftledning.

Kommer kraftledningen byggas alldeles bredvid deras hus, som inte är helt färdigbyggt, kan de inte längre bo kvar och vid en försäljning kommer de förlora 1,5-2 miljoner kronor som i sin tur skulle leda till en personlig och ekonomisk kris för fastighetsägarna. Familjen spenderar mycket tid hemma, då barnen inte går på förskola/fritids och skulle därmed utsättas för strålningen 24 timmar om dygnet.

Då fastighetsägarna även planerat för en egen firma/verksamhet på gården skulle de exponeras ännu mer eftersom den tilltänkta platsen för en verksamhet skulle ligga endast ett par meter från tomtgränsen som gränsar till den tilltänkta kraftledningen.

Fastighetsägarna ifrågasätter även att ledningen ska dras genom en by som hela tiden växer. De har även en granne som, vid utbyggnad av alternativ 2, skulle få kraftledningar på båda sidor av dess tomt. De misstänker att en eventuell försäljning av den fastigheten skulle bli hel omöjlig.

Om alternativ 2 ändå skulle vara det alternativet man väljer att gå vidare med så anser sig fastighetsägarna att det finns bättre lösningar på dragningarna än att dra ledningen genom Ekersby. Fastighetsägarna har lämnat in förslag på justering av alternativ 2 där kraftledningen inte placeras så nära människors hem. De undrar om prioriteringen av motstående intressen verkligen är rätt i utredningen av stråkalternativ. Barnen borde prioriteras högst. Om en lekplats inte får ligga nära en kraftledning, hur kan då en bostad som man tillbringar så mycket tid i med små barn få göra det?

De anser att den befintliga ledningssträckan, alternativ 1, istället är lämpligaste alternativet. Med tanke på att den har haft den placeringen i 60 år finns redan en klar ledningsgata och de flesta som bor vid den befintliga ledningssträckan har troligtvis redan gjort sina val om de vill bo nära en kraftledning eller ej. Fastighetsägarna vid Eker 14:354 har däremot gjort ett aktivt val att inte bo nära en kraftledning och är därmed djupt oroade av alternativ 2.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.5.20 Fastighetsägare, Eker 14:47, Örebro kommun

Fastighetsägarens motsätter sig bestämt alternativ 2 eftersom hela fastigheten täcks in i sträckningen. En sträckning enligt alternativ 2 kommer bli ett problem för fastighetsägaren eftersom tomten planeras att styckas av för generationsskifte i framtiden. Även det ekologiska odlandet på gården kommer att påverkas. Det förekommer fornlämningar på marken. Fastighetsägarens brukande av skog och åker har tidigare krävt strikta regler på grund av fornlämningar på den aktuella marken.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.5.21 Markägare och boende, Eker 14:31 och Eker 14:70, Örebro kommun

Markägare och boende protesterar mot att ytterligare en kraftledning byggs i anslutning till dess mark. Med kraft invänder de mot alternativ 2.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.5.22 Fastighetsägare, Eker 14:49, Örebro kommun

Fastighetsägaren har redan två högspänningsledningar på sin fastighet relativt nära de bostäder de äger. De framför även att om de tolkat kartan rätt så kommer de bli av med större delen av deras skog, vilket inte kan accepteras.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.5.23 Fastighetsägare, Stora Valla 1:7, 1:10 samt Tysslinge-Eketorp 2:1-2:2, Örebro kommun

Fastighetsägarna motsätter sig alternativ 3 av flera anledningar. I området har möjlighet till nybyggnation funnits och en fysisk närhet av en ledning anses göra området oattraktivt för nybyggnation och en betydande värdesänkning av befintliga bostäder. Det gäller även investeringar där Örebro kommun varit inblandade (t.ex. fiberdragningar där avtal redan är skrivna). Enskilda fastighetsägare kommer drabbas hårt ekonomiskt vid en försäljning.

Nära området Stora Valla, Eketorp finns flera äldre bondgårdar, utbyggda soldattorp, bostadstorp som avstyckats från större gårdar tillsammans med modern nyproduktion av solitärhus. Fastighetsägarna menar att denna variation av bostäder borde innebära ett stort kulturvärde. Stråkalternativ 3 skulle kunna innebära att flera av dessa fastigheter inte kommer bedömas lämpliga som bostäder.

En ny ledning och uppförda stolpar kan påverka ett eventuellt framtida vattenskyddsområde som Örebro kommun utreder (Svartån). Alternativ 3 korsar den primära och sekundära skyddszonen på många platser.

Fastighetsägarna är oroliga för att ledning enligt alternativ 3 innebär en säkerhetsrisk för flygtrafiken då ledningen enligt alternativet uppförs direkt under Örebro flygplats inflygning.

Vidare yttrar de att en eventuell framtida järnvägssträckning mellan Stockholm och Oslo (Nobelbanan) kan komma att påverkas av alternativ 3. Om järnvägsspåret läggs under elledningen finns det risk för ytterligare kostnader för framtida modifieringar av ledningen.

Förslag på en alternativ sträckning där färre bostäder berörs har lämnats.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.5.24 Fastighetsägare, Västra Göksvalla 2:2 och 1:8, Lekebergs kommun

Fastighetsägarna motsätter sig starkt alternativ 3. Deras skogsfastighet kommer behöva delas upp och 20 ha av fastigheten kommer behövas tas ur produktion för all framtid. De planerar att utveckla ett jordbruksföretag där skogen är en väsentlig del och genomförandet av alternativet skulle därmed slå hårt mot detta.

Markägarna ifrågasätter samrådet mellan myndigheter gällande ledningsförslagen då ett befintligt biotopskydd kommer påverkas av alternativ 3. Enligt markägarna planerar Skogsvårdsstyrelsen utvidga detta skydd med 8 ha. Ortsbefolkningens rekreationsområden kommer påverkas negativt av den planerade ledningsgatan. Alternativ 3 kommer innebära ett stort ingrepp på miljön och de naturvärden som finns i den genuina bergslagsidyllen. De yttrar även att det är viktigt för markägare att få information kring ersättningsnivåer, ersättningsmark, tidsplaner etc. att vet hur de ska kunna ställa sig till alternativen, eftersom de bedriver ett aktivt skogsbruk. Markägarna är förvånade över att den befintliga ledningsgatan inte utretts fullt ut

eftersom stora miljöingrepp redan är gjorda där och att man kunde använda sig av de befintliga infrastrukturerna där. De undrar även hur konsekvensanalysen är gjord gällande miljö och kostnader eftersom även andra alternativ gör stora ingrepp på miljö och natur.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.5.25 Fastighetsägare Rumboholm 1:2, Örebro kommun

Fastighetsägarna framför att de tycker det är ok att bygga i befintlig ledningssträckning, d.v.s. alternativ 1, eller att bygga en helt ny ledningsdragning norrut enligt alternativ 2. De motsätter sig en ny ledning enligt alternativ 3 på grund av att deras fastighet får en värdeminskning med fler och större kraftledningar i närheten av fastigheten. Slutligen anser de att den bästa lösningen vore om luftledningen ändrades till markledning, oavsett sträckning.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka och i befintlig utförande, d.v.s. alternativ 1.

3.5.26 Fastighetsägare Rånneasta 2:4, 2:6, 2:8, Örebro kommun

Fastighetsägarna vill invända mot att föreslagna dragningen enligt alternativ 2 sträcker sig genom områden där mycket fåglar rastar och flyger. Norr om Tysslingen är det en stor mängd sångsvanar, gäss och tranor som kommer på våren. Bland annat så finns ett stort antal tranor som rastar precis under den del av ledningen som korsar Rånneastaången. De menar att det redan idag är vanligt att svanar flyger på elledningar. En annan invändning är att den nya dragningen kommer påverka bostäder och de undrar varför man ska förstöra miljön med stolpar och ledningar på fler ställen än vad som finns idag? De hoppas slippa ytterligare en kraftledning i deras närområde.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.5.27 Fastighetsägare Rånneasta 2:5, Örebro kommun

Fastighetsägarna anser att det är självklart bäst att utnyttja befintlig sträckning för den nya ledningen. Dels finns det andra ledningar på den sträckan och därmed möjlighet till en gemensam underhållsväg under ombyggnationen. Dels kommer inte landskapsbilden att ändras. Eftersom ledningen funnits i mer än 60 år anser de att praktiskt taget alla som bor inom synhåll för ledningen är vana vid att ledningen finns där och de som köpt fastigheter har gjort det vetandes av ledningen. De anser vidare att befintlig sträckning den klart kortaste och därmed billigast.

De uttrycker även en stark oro i att deras planterade ädellövträd hotas av en sträckning enligt alternativ 2. Kommer ledningen byggas inom synhåll av deras fastighet kommer de inte protestera men deras gamla och välunderhållna bondgård som är omgiven av ädellövträd anser de vara lika skyddsvärda som andra kultur och naturområden.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.

3.5.28 Fastighetsägare, Tysslinge – Eketorp 2:3 och 2:4, Örebro kommun

Fastighetsägarnas hus med tillhörande mark kommer påverkas negativt av en elledning enligt alternativ 3. De anser att det är orimligt att de ska behöva stå ut med ytterligare en ledning i

deras närmiljö. Det finns många barnfamiljer i området och de vill inte att deras barn och djur ska påverkas av magnetfälten från ledningen. De planerar att bygga ett stall och de känner sig inte säkra att placera stallet i närheten av ledningar, på grund av oro för fallande ledningar vid kraftig vind. Fastighetsägarna motsätter sig starkt alternativ 3 och dess närhet till bostäder. De uttrycker även en stark oro för att tomt- och markvärden kommer minska.

Ellevios bemötande

Ellevio har beslutat att förorda en ombyggnation i befintlig sträcka, d.v.s. alternativ 1.